

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра підприємництва та бізнес-технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Гарант освітньої програми

 Наталія БЛЕНДА

“ 29 ” 08 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Економіка підприємства»**

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право

Спеціальність: D7 «Торгівля»

Освітня програма: «Торговельний бізнес»

Факультет: економіки і підприємництва

Умань – 2025р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка підприємства» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності D7 «Торгівля» освітньої програми «Торговельний бізнес». – Умань: Уманський НУ, 2025. 27 с.

Розробник: доктор філософії, доцент Бленда Н.О.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри підприємництва та бізнес-технологій

Протокол № 1 від “29” серпня 2025 року

Завідувач кафедри підприємництва та бізнес-технологій

 (Соколюк С.Ю.)
(підпис)

«29» 08 2025 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки і підприємництва

Протокол № 1 від “29” серпня 2025 року

Голова

 (Мудрак Р.П.)
(підпис)

«29» 08 2025 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4/4	Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право	Обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність: D7 «Торгівля»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		2/3- й	2/3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 120/120		4/5-й	4/5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3/4 самостійної роботи студента – 3/4	Освітній рівень: перший (бакалаврський) Освітня програма: Торговельний бізнес	Лекції	
		30/30 год.	8/8 год.
		Практичні, семінарські	
		30/30 год.	4/4 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		30/30 год.	108/108 год.
		Індивідуальні завдання	
		Вид контролю: залік/екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка підприємства» розроблена відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва (схвалено Вченою радою УНУС, протокол №1 від 08.10.2020, із змінами та доповненнями від 11.07.2024, протокол № 8).

Навчальна дисципліна «Економіка підприємства» належить до обов'язкових дисциплін, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою «Торговельний бізнес» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D7 «Торгівля» галузі знань D Бізнес, адміністрування та право.

Метою вивчення дисципліни «Економіка підприємства» є формування у студентів сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо господарсько-фінансової діяльності підприємства, змісту й окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що її характеризують.

Завдання. Програма з економіки аграрного підприємства передбачає вивчення теоретичних основ і практичних форм функціонування підприємства як основної структурної ланки ринкової економіки, охоплює питання економічної діяльності і пов'язану з нею організацію управління підприємствами відповідно до їх розмірів і галузевої спеціалізації, а також механізми взаємодії суб'єктів економічної діяльності.

Вивчення економіки аграрного підприємства формує економічне мислення у студентів, підприємницький та комерційний підхід до розв'язання виробничих завдань, визначає професійну компетентність та підготовленість до практичної діяльності.

Вивчення навчальної дисципліни «Економіка підприємства» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійною програмою «Торговельний бізнес» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D7 «Торгівля» галузі знань D Бізнес, адміністрування та право (табл. 1).

Таблиця 1

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Економіка підприємства»

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК 2	Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях	ПРН 1	Використовувати базові знання з підприємництва та торгівлі й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях
		ПРН 2	Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній

			діяльності
		ПРН 11	Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері підприємництва та торгівлі, необхідні для подальшого використання на практиці
ЗК 6	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	ПРН 5	Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва та торгівлі
ЗК 8	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість	ПРН 7	Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК 2	Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких і торговельних структур	ПРН 12	Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких та торговельних структур
СК 3	Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.	ПРН 13	Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких та торговельних структур
СК 4	Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких та торговельних структур	ПРН 14	Застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій та торговельній діяльності
СК 10	Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва та торгівлі з урахуванням ризиків	ПРН 20	Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких і торговельних структур з урахуванням ризиків

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Економіка підприємства», наведено в табл. 2, 3.

Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною «Економіка підприємства»

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1	Концептуальні знання щодо функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію	Лекція, практичне заняття з вирішення професійно орієнтованих задач, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
2	Уміння/навички:		
2.1	Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності	Лекція, практичне заняття з вирішення професійно орієнтованих задач, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, написання есе, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
2.2	Освоєння практичного інструментарію ведення економічної діяльності та обґрунтування ефективних господарських рішень економічними суб'єктами господарювання з урахуванням галузевої специфіки аграрної економіки		
3	Комунікація:		
3.1	Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	Практичне заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення ситуаційних задач	Участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій,
4	Автономія та відповідальність		
4.1	Прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів, методів та прогнозування	Практичне заняття з вирішення професійно орієнтованих задач, аналітична	Виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення

4.2	Відповідальність за результати оцінки процесів та впровадження управлінських рішень	робота	презентацій
------------	---	--------	-------------

Таблиця 3

**Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання
з навчальної дисципліни «Економіка підприємства»**

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
ПРН 1	Використовувати базові знання з підприємництва та торгівлі й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях	Лекція, практичні заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, модульний контроль, підсумковий контроль
ПРН 2	Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності	Лекція, практичні заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, модульний контроль, підсумковий контроль
ПРН 5	Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва та торгівлі	Лекція, практичні заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, модульний контроль, підсумковий контроль
ПРН 7	Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати	Лекція, практичні заняття, дискусія, виступ з міні-лекцією з проблемних питань самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, модульний контроль, підсумковий контроль
ПРН 11	Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері	Лекція, практичні заняття, дискусія, виступ з міні-лекцією з	Усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у

	підприємництва та торгівлі, необхідні для подальшого використання на практиці	проблемних питань самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	дискусії, підготовка та представлення презентацій, модульний контроль, підсумковий контроль
ПРН 12	Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких та торговельних структур	Лекція, практичні заняття, дискусія, виступ з міні-лекцією з проблемних питань самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, модульний контроль, підсумковий контроль
ПРН 13	Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких та торговельних структур	Лекція, практичні заняття, дискусія, виступ з міні-лекцією з проблемних питань самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, модульний контроль, підсумковий контроль
ПРН 14	Застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій та торговельній діяльності	Лекція, практичні заняття, дискусія, виступ з міні-лекцією з проблемних питань самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, модульний контроль, підсумковий контроль
ПРН 20	Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких і торговельних структур з урахуванням ризиків	Лекція, практичні заняття, дискусія, виступ з міні-лекцією з проблемних питань самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, модульний контроль, підсумковий контроль

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Підприємства як основна ланка ринкової економіки

Тема 1. Предмет, метод та завдання курсу „Економіка підприємства”

Поняття, предмет та об’єкт вивчення курсу. Завдання курсу „Економіка підприємства”. Значення для підготовки спеціалістів. Зв’язок курсу з іншими дисциплінами. Методи, методологія та методика вивчення курсу

Тема 2. Агропромисловий комплекс України

Поняття агропромислового комплексу (АПК), його склад, місце і значення в економіці України. Виробнича інфраструктура та її провідна роль у створенні ринку продовольчих товарів і предметів споживання. Шляхи подальшого розвитку інфраструктури АПК в сферах виробництва і аграрного ринку. Роль і завдання розвитку соціальної інфраструктури (культурно-побутового, житлово-комунального обслуговування, підготовки кадрів та ін.). Підвищення ефективності виробництва АПК на підставі збалансованого розвитку різних сфер його діяльності.

Topic 3. Enterprise as a business entity

The concept of an enterprise. The mission and various goals of the enterprise. Classification of enterprises by their types. Integration forms of enterprises and voluntary associations. Organizational structure of the enterprise. The main areas of activity of the enterprise. Legal basis of the operation of the enterprise. Economic Code of Ukraine. The statute of the enterprise. Collective agreement.

Тема 4. Зовнішнє середовище діяльності підприємств

Мікросередовище та макросередовище функціонування аграрних підприємств. Їх складові. Вплив елементів зовнішнього середовища на діяльність підприємств. Банкрутство підприємства і їх санація.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Ресурси підприємства та ефективність їх використання

Тема 5. Земельні ресурси та ефективність їх використання у сільському господарстві

Земля як знаряддя та предмет праці у господарстві. Особливості землі як засобу виробництва. Земельний кодекс. Земельна реформа та її етапи. Визначення земельного паю в натуральному і грошовому виразі. Економічна оцінка землі. Грошова оцінка землі. Ефективність використання землі і методичні основи її визначення.

Тема 6. Трудові ресурси і продуктивність праці

Поняття і склад трудових ресурсів. Динаміка, структура і показники використання трудових ресурсів. Показники трудового потенціалу. Економічний зміст показників використання трудових ресурсів. Ринок робочої сили і проблеми

безробіття. Поняття і значення підвищення продуктивності праці в аграрному секторі економіки. Показники продуктивності праці у сільському господарстві і методика їх визначення.

Тема 7. Матеріально-технічна база аграрних підприємств

Особливості матеріально-технічної бази і стан її розвитку. Поняття розміру та структура енергоресурсів. Тракторний парк та ефективність його використання. Поняття умовно-еталонного трактора і умовно-еталонного гектара. Значення комбайнового парку. Фактична та нормативна забезпеченість підприємств окремими видами комбайнів. Автомобільний транспорт як основний вид транспорту в сільському господарстві. Техніко-економічні показники використання транспортних засобів і методика їх визначення.

Тема 8. Основні фонди підприємств

Поняття основних фондів виробництва, їх склад і структура. Грошова оцінка основних фондів. Види зносу основних фондів. Амортизація основних фондів та необхідність її нарахування. Показники забезпеченості аграрних підприємств основними фондами і економічна ефективність їх використання.

Тема 9. Оборотні фонди і фонди обігу підприємств

Економічна сутність оборотних фондів і фондів обігу, їх склад і структура. Склад і джерела формування. Забезпеченість аграрних підприємств оборотними фондами і показники її вимірювання. Кругообіг авансованих коштів в оборотні фонди. Велике і мале коло кругообігу. Технологічні та економічні фактори впливу на тривалість кругообігу. Система показників ефективності використання оборотних коштів. Методика їх визначення і економічної оцінки. Основні напрямки поліпшення використання оборотних коштів в аграрних підприємствах. Необхідність нормування оборотних коштів за критерієм мінімальної достатності.

Тема 10. Фінансово-кредитні та нематеріальні активи підприємств

Поняття і склад нематеріальних ресурсів підприємства. Патенти, свідоцтва, ліцензії як форми юридичного захисту об'єктів інтелектуальної власності. Нематеріальні ресурси як об'єкт власності. Види нематеріальних ресурсів (активів) та їх характеристика: право на користування земельною ділянкою, право на винахід, на промислові зразки, товарні знаки, авторські права, ноу-хау, гудвіл тощо. Способи і джерела придбання нематеріальних активів та їх грошова оцінка. Нематеріальні ресурси як об'єкт нарахування амортизації. Нематеріальні ресурси, на які не нараховується амортизація.

Тема 11. Капітальні вкладення в аграрних підприємствах

Поняття і призначення капітальних вкладень. Розміри, динаміка і структура капітальних вкладень в аграрних підприємствах України. Джерела капітальних вкладень в аграрних підприємствах. Значення власних і залучених засобів на капітальні вкладення. Поняття інвестиційної діяльності. Методика оцінювання ефективності виробничих інвестицій за умов ринкових відносин з урахуванням

грошових потоків. Шляхи підвищення економічної ефективності капітальних вкладень: економічне обґрунтування пріоритетних напрямків капітальних вкладень.

Тема 12. Інфраструктура сільськогосподарського виробництва

Поняття і значення інфраструктури у сільському господарстві. Класифікація інфраструктури за ознаками. Виробнича інфраструктура, її склад та економічне значення. Соціальна (невиробнича) інфраструктура та її соціально-економічне значення.

МОДУЛЬ 2. ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Ефективність діяльності підприємств та економічні важелі її формування і підвищення

Тема 1. Інноваційні процеси та науково-технічний прогрес

Науково-технічний прогрес та його форми. Основні напрямки науково-технічного прогресу. Економічний ефект від реалізації заходів науково-технічного прогресу. Відображення результатів впровадження нововведень у показниках роботи підприємства.

Тема 2. Витрати виробництва і собівартість продукції

Поняття суспільних та індивідуальних витрат виробництва (вартості й собівартості сільськогосподарської продукції). Групування витрат, що формують собівартість продукції. Види собівартості. Класифікація витрат при обчисленні собівартості продукції. Основні витрати на управління та обслуговування виробництва. Прямі і непрямі витрати, витрати поточного року і минулих років. Готівкові і безготівкові витрати. Класифікація витрат на постійні і змінні, їх склад і значення для аналізу ефективності виробництва. Поняття рівня структури собівартості. Об'єкти, методи і особливості обчислення собівартості продукції рослинництва і тваринництва. Причини зростання собівартості. Структура собівартості продукції і методика її розрахунку.

Тема 3. Ціни і ціноутворення на сільськогосподарську продукцію

Економічний зміст і функції цін. Методи ціноутворення за умов ринку. Види ринкових цін. Стимулююча, синхронізуюча і сигнальна функції ціни. Структура ціни на сільськогосподарську продукцію. Ціноутворення і ціни на сільськогосподарську продукцію. Поняття паритетності цін і необхідність еквівалентного обміну між сільським господарством і галузями що забезпечують його матеріально-технічними ресурсами.

Тема 4. Економічні результати та ефективність діяльності аграрних підприємств

Поняття ефекту і ефективності виробництва. Види ефективності. Методика визначення показників економічної ефективності виробництва. Валова і товарна продукція, чиста продукція і чистий дохід, прибуток як показники ефекту, їх абсолютний і відносний розміри. Норма беззбитковості та її обчислення. Сутність

рентабельності сільськогосподарського виробництва. Показники рентабельності сільськогосподарського виробництва: рівень рентабельності і норма прибутку.

Тема 5. Якість і конкурентоспроможність продукції

Поняття якості продукції та необхідність її поліпшення. Показники та методи оцінки якості продукції. Стандартизація і сертифікація продукції, їх роль в забезпеченні якості продукції. Економічна ефективність підвищення якості продукції. Шляхи забезпечення виробництва високоякісної продукції.

Тема 6. Інтенсифікація виробництва в аграрних підприємствах

Економічна наука про екстенсивну та інтенсивну форми розширеного відтворення. Критерії і показники рівня інтенсивності сільськогосподарського виробництва та її економічної ефективності. Напрями інтенсифікації сільського господарства.

Тема 7. Розширене відтворення і нагромадження в аграрних підприємствах

Поняття простого і розширеного відтворення. Показники розширеного відтворення і методика їх визначення. Валова продукція та її складові. Наукові основи розподілу валової продукції в сільськогосподарських підприємствах. Відшкодування матеріальних витрат (фонд відшкодування) як основна умова відтворення. Фонди нагромадження і споживання, їх склад і співвідношення за умов господарської самостійності підприємств і ринкових відносин.

Тема 8. Спеціалізація, концентрація та інтеграційні процеси в сільськогосподарському виробництві

Сутність і об'єктивні умови розвитку спеціалізації сільськогосподарського виробництва. Особливості спеціалізації у сільському господарстві. Зональна, господарська і внутрішньогосподарська спеціалізація. Показники спеціалізації.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Економічна ефективність галузей сільськогосподарських підприємств

Тема 9. Розвиток і зональні особливості виробництва зерна

Народногосподарське значення виробництва зерна. Структура зернового господарства. Розміщення і розвиток виробництва зерна: посівні площі, врожайність, валові збори і товарна продукція зерна за економічними, природно- економічними зонами та областями України. Економічна ефективність виробництва зерна. Шляхи збільшення виробництва зерна і підвищення його ефективності.

Тема 10. Економіка виробництва технічних культур

Народногосподарське значення виробництва зерна. Структура зернового господарства. Розміщення і розвиток виробництва зерна: посівні площі, врожайність, валові збори і товарна продукція зерна за економічними, природно- економічними зонами та областями України. Економічна ефективність виробництва зерна. Шляхи збільшення виробництва зерна і підвищення його ефективності.

Економіка виробництва цукрових буряків. Розвиток і розміщення виробництва

цукрових буряків. Значення вирощування цукрових буряків.

Розвиток бурякосіяння в Україні: посівні площі, врожайність і валові збори. Розміщення вирощування цукрових буряків і формування сировинних зон цукрових заводів. Економічна ефективність виробництва цукрових буряків. Урожайність цукрових буряків. Продуктивність праці та собівартість цукрових буряків. Рентабельність виробництва. Економічна ефективність інтенсивних технологій вирощування цукрових буряків. Шляхи підвищення економічної ефективності буряківництва.

Економіка виробництва олійних культур. Розвиток і розміщення виробництва олійних культур в Україні. Динаміка посівних площ, урожайності і валових зборів. Соняшник – основна олійна культура в Україні. Економічна ефективність виробництва олійних культур. Ціни реалізації олійних культур, їх диференціація. Рентабельність виробництва соняшнику та інших олійних культур. Шляхи підвищення економічної ефективності виробництва олійних культур.

Тема 11. Економіка скотарства

Розвиток і розміщення виробництва продукції скотарства. Розвиток скотарства, динаміка поголів'я великої рогатої худоби і поліпшення його якісного складу. Економіка виробництва молока. Економічна ефективність виробництва молока. Ціни реалізації. Рентабельність виробництва. Шляхи підвищення економічної ефективності виробництва молока; підвищення продуктивності корів, комплексна механізація та інтенсивні технології виробництва молока, прогресивні форми організації виробництва й оплати праці, міжгосподарське кооперування у вирощуванні ремонтного поголів'я, зниження яловості корів. Економіка виробництва м'яса великої рогатої худоби. Економічна ефективність виробництва яловичини. Продуктивність праці. Ціни реалізації, Рентабельність виробництва м'яса. Шляхи підвищення економічної ефективності виробництва м'яса великої рогатої худоби.

Тема 12. Економіка свинарства

Народногосподарське значення свинарства, його роль у забезпеченні населення продуктами харчування. Свинина в структурі м'ясного балансу країни. Динаміка поголів'я і породного складу свиней. Економічна ефективність свинарства. Ефективність внутрішньогалузевої спеціалізації та концентрації у свинарстві. Ціни реалізації, прибуток і рентабельність виробництва свинини. Шляхи підвищення економічної ефективності свинарства.

Народногосподарське значення вівчарства. Основні напрямки розвитку вівчарства. Економічна ефективність вівчарства. Шляхи підвищення економічної ефективності вівчарства.

Динаміка поголів'я птиці, продуктивності, валової і товарної продукції. Розвиток птахівництва в особистих підсобних і селянських господарствах. Ефективність виробництва продукції птахівництва. Рентабельність виробництва продукції. Економічна ефективність виробництва яєць і м'яса птиці. Шляхи підвищення економічної ефективності птахівництва.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	інд	с.р.		л	п	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
МОДУЛЬ 1.										
Змістовий модуль 1.										
Тема 1. Предмет, метод та завдання курсу „Економіка підприємства”	8	2	2		4	8	-	-		8
Тема 2. Агропромисловий комплекс України	8	2	2		4	8	-	-		8
Topic 3. Enterprise as a business entity	9	2	2		5	9	1	-		8
Тема 4. Зовнішнє середовище діяльності підприємств	9	2	2		5	9	1	-		8
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	34	8	8		18	34	2	-		32
Змістовий модуль 2.										
Тема 5. Земельні ресурси та ефективність їх використання у сільському господарстві	12	4	4		4	12	1	1		10
Тема 6. Трудові ресурси і продуктивність праці	12	2	2		8	12	1	1		10
Тема 7. Матеріально-технічна база аграрних підприємств	12	2	2		8	12	1	1		10
Тема 8. Основні фонди підприємств	10	4	4		2	10	1	1		8
Тема 9. Оборотні фонди і фонди обігу підприємств	10	4	4		2	10	1	-		9
Тема 10. Фінансово-кредитні та нематеріальні активи підприємств	10	2	2		6	10	1	-		9
Тема 11. Капітальні вкладення в аграрних підприємствах	10	2	2		6	10	-	-		10
Тема 12. Інфраструктура сільськогосподарського виробництва	10	2	2		6	10	-	-		10
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	86	22	22	-	42	86	6	4	-	76
Усього годин за модулем 1	120	30	30	-	60	120	8	4	-	108
МОДУЛЬ 2.										
Змістовий модуль 1.										
Тема 1. Інноваційні процеси та науково-технічний прогрес	8	2	2	-	4	8	-	-	-	8

Тема 2. Витрати виробництва і собівартість продукції*	10	2	2	-	6	10	1	1	-	8
Тема 3. Ціни і ціноутворення на сільськогосподарську продукцію	8	2	2	-	4	8	1	-	-	7
Тема 4. Економічні результати та ефективність діяльності аграрних підприємств	12	4	4	-	4	12	1	1	-	10
Тема 5. Якість і конкурентоспроможність продукції	8	2	2	-	4	8	-	-	-	8
Тема 6. Інтенсифікація виробництва в аграрних підприємствах	8	2	2	-	4	8	-	-	-	8
Тема 7. Розширене відтворення і нагромадження в аграрних підприємствах	8	2	2	-	4	8	-	-	-	8
Тема 8. Спеціалізація, концентрація та інтеграційні процеси в сільськогосподарському виробництві	10	2	2	-	6	10	1	-	-	9
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	72	18	18	-	36	72	4	2	-	66
Змістовий модуль 2.										
Тема 9. Розвиток і зональні особливості виробництва зерна	14	4	4	-	6	14	1	1	-	12
Тема 10. Економіка виробництва технічних культур	12	3	3	-	6	12	1	-	-	11
Тема 11. Економіка скотарства	12	3	3	-	6	12	1	1	-	10
Тема 12. Економіка свинарства	10	2	2	-	6	10	1	-	-	9
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	48	12	12	-	24	48	4	2	-	42
Усього годин за модулем 2	120	30	30	-	60	120	8	4	-	108

5. Теми семінарських та практичних занять

Назва теми	Кількість годин	
	ДФН	ЗФН
МОДУЛЬ 1.		
Змістовий модуль 1. Підприємства як основна ланка ринкової економіки		
Тема 1. Предмет, метод та завдання курсу „Економіка підприємства”	2	-
Тема 2. Агропромисловий комплекс України	2	-
Topic 3. Enterprise as a business entity	2	-
Тема 4. Зовнішнє середовище діяльності підприємств	2	-

Змістовий модуль 2. Ресурси підприємства та ефективність їх використання		
Тема 5. Земельні ресурси та ефективність їх використання у сільському господарстві	4	1
Тема 6. Трудові ресурси і продуктивність праці	2	1
Тема 7. Матеріально-технічна база аграрних підприємств	2	1
Тема 8. Основні фонди підприємств	4	1
Тема 9. Оборотні фонди і фонди обігу підприємств	4	-
Тема 10. Фінансово-кредитні та нематеріальні активи підприємств	2	-
Тема 11. Капітальні вкладення в аграрних підприємствах	2	-
Тема 12. Інфраструктура сільськогосподарського виробництва	2	-
Разом за модулем 1	30	4
МОДУЛЬ 2.		
Змістовий модуль 1. Ефективність діяльності підприємств та економічні важелі її формування і підвищення		
Тема 1. Інноваційні процеси та науково-технічний прогрес	2	-
Тема 2. Витрати виробництва і собівартість продукції*	2	1
Тема 3. Ціни і ціноутворення на сільськогосподарську продукцію	2	-
Тема 4. Економічні результати та ефективність діяльності аграрних підприємств	4	1
Тема 5. Якість і конкурентоспроможність продукції	2	-
Тема 6. Інтенсифікація виробництва в аграрних підприємствах	2	-
Тема 7. Розширене відтворення і нагромадження в аграрних підприємствах	2	-
Тема 8. Спеціалізація, концентрація та інтеграційні процеси в сільськогосподарському виробництві	2	-
Змістовий модуль 2. Економічна ефективність галузей сільськогосподарських підприємств		
Тема 9. Розвиток і зональні особливості виробництва зерна	4	1
Тема 10. Економіка виробництва технічних культур	3	-
Тема 11. Економіка скотарства	3	1
Тема 12. Економіка свинарства	2	-
Разом за модулем 2	30	4

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
МОДУЛЬ 1.			
Змістовий модуль 1. Підприємства як основна ланка ринкової економіки			
1	Тема 1.Предмет, метод та завдання вивчення курсу „Економіка підприємства” 1. Зв'язок дисципліни „Економіка підприємства” з економічною теорією, мікро-, макроекономікою та технологічними дисциплінами.	4	8

2	Тема 2. Агропромисловий комплекс України. 1. Особливості агропромислового виробництва та їх вплив на економіку аграрних підприємств. 2. АПК – його місце і значення в економіці України.	4	8
3	Тема 3. Підприємство як суб'єкт господарювання 1. Яке місце в економічній системі сучасного суспільства займає підприємство? 2. Класифікація підприємств за різними ознаками. 3. Переваги та недоліки функціонування об'єднань підприємств в Україні.	5	8
4	Тема 4. Зовнішнє середовище діяльності аграрних підприємств у ринковій економіці 1. Розкрити поняття «ринок» у широкому та вузькому розумінні. 2. Функціональне призначення ринку. 3. Охарактеризуйте структуру ринку та його види.	5	8
Змістовий модуль 2. Ресурси підприємства та ефективність їх використання			
5	Тема 5. Земельні ресурси та їх використання у сільському господарстві 1. Особливості використання земельних ресурсів. 2. Десятипільні та коротко ротаційні сівоzmіни.	4	10
6	Тема 6. Трудові ресурси і продуктивність праці 1. Що вміщує в себе організація праці і управління трудовим колективом підприємства? 2. Назвіть функції кінцевої мети кадрової політики. 3. Сутність показників і методів вимірювання продуктивності праці.	8	10
7	Тема 7. Матеріально-технічна база аграрних підприємств 1. Особливості матеріально-технічної бази аграрних підприємств. 2. Сучасний стан матеріально-технічної бази аграрних підприємств.	8	10
8	Тема 8. Основні фонди підприємств 1. У чому сутність основних фондів і яка їх роль у розширеному відтворенні? 2. Які існують види оцінок основних фондів? 3. Сутність фізичного і морального зносу основних фондів.	2	8
9	Тема 9. Оборотні фонди і фонди обігу підприємства 1. Співвідношення між оборотними фондами і фондами обігу. 2. Співвідношення між оборотними засобами та основними.	2	9
10	Тема 10. Фінансово-кредитні та нематеріальні активи підприємства 1. Що відноситься до об'єктів інтелектуальної власності? 2. Що включається до об'єктів промислової власності? 3. Що відноситься до об'єктів, які охороняються	6	9

	авторським правом?		
11	Тема 11. Капітальні вкладення в аграрних підприємствах. 1. Поняття інвестиційної діяльності. 2. Методика оцінювання ефективності виробничих інвестицій за умов ринкових відносин з урахуванням грошових потоків.	6	10
12	Тема 12. Інфраструктура сільськогосподарського виробництва 1. Соціальна інфраструктура та її роль.	6	10
Разом за модулем 1		60	108
МОДУЛЬ 2			
Змістовий модуль 1. Ефективність діяльності підприємств та економічні важелі її формування і підвищення			
13.	Тема 1. Інноваційні процеси та науково-технічний прогрес 1. Економічний ефект від реалізації заходів науково-технічного прогресу.	4	8
14.	Тема 2. Витрати виробництва і собівартість продукції 1. Складання кошторису витрат. 2. Калькулювання собівартості одиниці продукції. 3. Поняття та методи планування собівартості продукції.	4	8
15.	Тема 3. Ціноутворення на продукцію 1. Види цін. 2. Регулювання ціноутворення.	4	7
16.	Тема 4. Економічні результати та ефективність діяльності підприємства 1. Основні фактори рентабельності діяльності підприємств в умовах ринкової економіки.	4	10
17.	Тема 5. Якість і конкурентоспроможність продукції 1. Міжнародні стандарти щодо виробництва продукції та надання послуг. 2. Вирішення проблеми якості в Україні за нових умов. 3. Розуміння поняття «конкурентоспроможність».	4	8
18.	Тема 6. Інтенсифікація виробництва в аграрних підприємствах 1. Напрями інтенсифікації сільського господарства.	4	8
19.	Тема 7. Розширене відтворення і нагромадження в аграрних підприємствах 1. Наукові основи розподілу валової продукції в сільськогосподарських підприємствах.	4	8
20.	Тема 8. Спеціалізація, концентрація та інтеграційні процеси в сільськогосподарському виробництві 1. Зональна, господарська і внутрішньогосподарська спеціалізація.	6	9
Змістовий модуль 2. Економічна ефективність галузей сільськогосподарських підприємств			
21.	Тема 9. Розвиток і зональні особливості виробництва зерна	6	12

	1. Виробництво зерна за економічними, природно-економічними зонами та областями України.		
22.	Тема 10. Економіка виробництва технічних культур 1. Шляхи підвищення економічної ефективності виробництва технічних культур.	6	11
23.	Тема 11. Економіка скотарства 1. Розвиток і розміщення виробництва продукції скотарства. 2. Розвиток скотарства і поліпшення якісного складу поголів'я.	6	10
24.	Тема 12. Економіка свинарства та інших галузей тваринництва. 1. Народногопідприємства значення вівчарства. Основні напрями розвитку вівчарства. 2. Розвиток птахівництва в сільськогосподарських підприємствах та особистих підсобних і селянських господарствах.	6	9
Разом за модулем 2		60	108

7. Методи навчання

В рамках вивчення дисципліни «Економіка підприємства» передбачено проведення:

1. Лекцій. Лекція — інформативно-доказовий виклад великого за обсягом, складного за логічною побудовою навчального матеріалу. За структурою заплановані лекції можливо поділити на вступні, тематичні, заключні, оглядові, установчі. Для проведення лекцій планується використання мультимедійного комплексу для наочного відображення представленого матеріалу;

2. Проблемні лекції - спрямовані на розвиток логічного мислення студентів, коло питань теми обмежується двома – трьома ключовими моментами, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздачею студентам під час лекції друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. При читанні лекцій студентам даються питання для самостійного міркування, на які лектор відповідає сам, не чекаючи відповідей студентів.

3. Семінарські заняття. На заняттях передбачається більш детальний розгляд лекційного матеріалу, його закріплення та перевірка засвоєних знань студентів. З метою кращого засвоєння матеріалу планується використання тестів, кросвордів, рефератів, ситуаційних задач тощо. По окремих темах планується проведення дискусії;

4. Семінари – дискусії – передбачають обмін думками і поглядами учасників семінару по темі що розглядається, а також розвивають мислення, допомагають формувати висновки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

5. Практичні заняття. Використовують для поглиблення знань, формування вмінь і навичок. На практичних заняттях планується засвоєння практичних розрахунків економічних показників діяльності підприємства;

6. Мозкові атаки – це метод розв’язання невідкладних завдань за дуже обмежений час. Сутність його полягає в тому, щоб за невеликий проміжок часу висловити як найбільшу кількість ідей, обговорити і здійснити їх колекцію.

7. Презентації – виступи перед аудиторією. Використовуються для представлення певних досягнень роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, демонстрації нових наукових розробок за допомогою мультимедійних засобів.

8. Самостійна робота студентів буде проводитися з використанням різноманітних дидактичних методів навчання. Ця робота полягає в самостійному опрацюванні студентами різних літературних джерел, що дає їм змогу глибоко осмислити навчальний матеріал, закріпити його, виявити самостійність у навчанні.

9. Індивідуально-консультативна робота зі студентами здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи викладача у формі: індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль, тощо.

10. Дистанційне навчання в Уманському НУ здійснюється відповідно до положення «Про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в Уманському національному університеті садівництва». Для забезпечення освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання в УНУ і використовується система управління навчанням Moodle. Матеріали курсу «Економіка підприємства» розміщені на платформі Moodle. В разі запровадження карантинних обмежень проводяться відеоконференції в форматі лекцій або семінарів. Зв'язок студентів з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Google Meet, Moodle.

9. Методи контролю

Оцінювання знань, умінь і навичок студентів з дисципліни враховує всі види занять передбачених навчальним планом, який передбачає лекційні, семінарські та практичні заняття, а також самостійну роботу і виконання індивідуальних завдань.

Перевірка та оцінювання теоретичних знань та практичних навичок студентів може проводитись за такими формами контролю:

1. *Поточний контроль.*
2. *Проміжний контроль.*
3. *Підсумковий контроль.*

1. Поточний контроль включає:

- оцінювання знань студентів під час семінарських і практичних занять;
- підготовка рефератів та кейсів;
- виконання індивідуальних завдань.

Оцінювання знань студентів проводяться за 3-бальною шкалою за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу;
- 3) умінь поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій (кейсів), розв’язанні задач;

- 4) обізнаність з основною та додатковою літературою;
 5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу при виступах в аудиторії, вміння захищати свою позицію та здійснювати узагальнення інформації, отриманої з інших доповідей.

Оцінка “відмінно” – що відповідає 3 балам, може бути отримана студентом за відповідності усім зазначеним вище критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

2. Проміжний (тестовий) контроль здійснюється за допомогою тестів, що проводяться у терміни, передбачені графіком навчального процесу. Тест містить запитання одиничного (множинного або впорядкованого) вибору та завдань щодо перевірки знань основних категорій курсу.

3. Проведення підсумкового контролю. Підсумковий контроль проводиться у формі диференційованого заліку або заліку з конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Денна форма навчання

	Модуль 1														Наукова робота	Загальн а сума балів
Кількість балів за модуль	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2										
	34					66										
Теми	T1	T2	T3	T4	МК	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	МК	10	100
Кількість балів за змістовими модулями і модульний контроль	5	5	5	5	10	6	6	5	5	5	5	5	5	18		
в т.ч. за видами робіт																
- практичні заняття	4	4	4	4		5	5	4	4	4	4	4	4			
- виконання СРС	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1			

Модуль 2																	
Кількість балів за модуль	Змістовий модуль 3									Змістовий модуль 4					Наукова робота	Підсумковий контроль	Загальна сума балів
	45									25							
Теми	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	МК	T9	T10	T11	T12	МК	10	30	100
Кількість балів за змістовими модулями і модульний контроль	4	5	4	5	4	4	4	4	5	4	4	4	4	5			
в т.ч. за видами робіт																	
- практичні заняття	3	4	3	4	3	3	3	3		3	3	3	3				
- виконання СРС	1	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1				

Заочна форма навчання

Модуль 1																	
Кількість балів за модуль	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2									Контрольна робота	Наукова робота	Загальна сума балів
	25					45											
Теми	T1	T2	T3	T4	МК	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	МК	20	10	100
Кількість балів за змістовими модулями і модульний контроль	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			
в т.ч. за видами робіт																	
- практичні заняття						4	4	4	4								
- виконання СРС	5	5	5	5		1	1	1	1	5	5	5	5				

Модуль 2																		
	Змістовий модуль 1									Змістовий модуль 2					Контрольна робота	Наукова робота	Підсумковий контроль	Загальна сума балів
Кількість балів за модуль	24									16								
Теми	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	МК	T9	T10	T11	T12	МК	20	10	30	100
Кількість балів за змістовими модулями і модульний контроль	2	2	2	2	2	2	2	2	8	2	2	2	2	8				
в т.ч. за видами робіт																		
- практичні заняття		1		1						1		1						
- виконання СРС	2	1	2	1	2	2	2	2		1	2	1	2					

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Бленда Н.О. Економіка підприємства: методичні вказівки до виконання практичних завдань здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності. Умань: УНУ. 2025. 68 с.

2. Бленда Н.О. Економіка підприємства: методичні вказівки до виконання самостійної роботи здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності D7 «Торгівля». Умань: УНУ. 2025. 22 с.

12. Рекомендована література

Базова

1. Аграрна економіка: навч. посіб. / [Білоножка В.Я., Мостов'як І.І., Карпенко В.П., Полторецький С.П., Березовський А.П.]; за ред. В.Я. Білоножка. – Умань : Видавець «Сочінський М. М.», 2016. 418 с.

2. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу : підручник. К. : КНЕУ, 2013. 779 с

3. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. К.: Кондор. Видавництво, 2016. 378 с.

4. Економіка підприємства: підручник : у 3 ч. Ч. 1 / А. А. Мазаракі, Г.В. Блакита, Г.В. Ситник та ін. ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2022. 432 с.

5. Економіка підприємства: підручник : у 3 ч. Ч. 2 / А. А. Мазаракі, Г. В. Блакита, Г. В. Ситник та ін. ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. 472 с.

6. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.

7. Економіка аграрного підприємства: підруч. для екон. і технол. спец. аграр. вищ. навч. закл. I-II рівнів акредитації / С. І. Михайлов, Н. Г. Кабаченко, Г. В. Заєць [та ін.]; ред. С. І. Михайлов ; М-во аграр. політики України, Навч.-метод. центр по підгот. молод. спеціалістів. Київ : Укр. центр духов. к-ри, 2005. 396 с

8. Економіка сільського господарства: навч. посіб. / [Збарський В.К., Мацибора В.І., Чалий А.А., Степасюк Л.М., Рогач С.М., Гуцул Т.А., Суліма Н.М.]; За ред. В.К. Збарського і В.І. Мацибори. К.: Каравела, 2016. 312 с.

9. Лисак О.І., Андрєєва Л.О., Болтянська Л.О. Економіка підприємства: навчальний посібник. Мелітополь: Люкс, 2020. 272 с.

10. Рогач С.М., Суліма Н.М., Гуцул Т.А., Ярема Л.В. Економіка сільського господарства: Навчальний посібник. Київ: ЦП "Компринт", 2018. 517 с

11. Олійник Т. Г., Мельник І. О., Горобченко О. А.. Економіка аграрного виробництва : курс лекцій. Миколаїв : МНАУ, 2019. 105 с.

12. Семенда Д. К., Бурляй О.Л., Коротєєв М.А., Семенда О.В. Економіка підприємства : підруч. Умань: ВПЦ "Візаві" (Видавець "Сочінський"), 2014. 476 с.

13. Семенда Д.К., Коротєєв М.А., Семенда О.Вс., Семенда О.В. Економіка підприємства: навч. посіб. Умань: ВПЦ «Візаві», 2018. 246с.

14. Яркіна Н.М. Економіка підприємства. Вид. 2-ге перероблене і доповнене. К. : Ліра-К. 2020. 596 с.

Допоміжна

1. Конституція України від 01.01.2020 №254к/96 - ВР URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Господарський кодекс України від 16.02.2019 р. № 436-IV URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018р. (зі змінами і доповненнями) URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#n1753>
4. Податковий кодекс України від від 02.12.2010 № 2755-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України URL <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
5. Цивільний Кодекс України від 13.02.2019р. № 435-IV URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
6. Кодекс законів про працю України. [ht.tps://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text)
7. Закон України Про акціонерні товариства: Закон України від 17.10.2019 р. №541-VI URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17>
8. Закон України Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань від 16.01.2020 р. №755-IV URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
9. Закон України Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 05.12.2012 р. №433-VI, (зі змінами і доповненнями) URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>
10. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22.03.2012 р. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>
11. Закон України Про ціни і ціноутворення від 21.06.2012 р. №507-VI, (зі змінами і доповненнями) URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17>
12. Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua/
13. Бленда Н.О. Оцінка сучасного стану продовольчого ринку України. Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Серія „Економічні науки”. № 4. Т. 2. 2019. С. 147-155.
14. Бленда Н.О., Коротєєв М.А., Соковніна Д.М., Соколюк С.Ю., Жарун О.В. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища – основа визначення стратегічного напрямку розвитку підприємницьких структур. Збірник наукових праць Уманського НУС. Вип. 99. Ч.2. 2021. С. 124-131.
15. Бленда Н.О., Чернега І.І. Алгоритм розробки та реалізації стратегії підприємства. Збірник наукових праць Уманського НУС. Вип. 99. Ч.2. 2021. С. 302-309.
16. Бочко О. Ю., Проскура В. Ф. Основи планування діяльності підприємств невиробничої сфери : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2014. 218 с.
17. Гиль О. О. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2015. 248 с.
18. Заблоцький Б. Ф. Економіка і організація іноваційної діяльності : навч. посіб. 2-ге вид. К. : Ліра-К, 2015. 428 с.
19. Карпунь І. Н. Санація підприємств : навч. посіб. К. : ЛіраК, 2015. 448 с.

20. Лазебний В. С., Розорінов Г. М., Толюпа С. В. Основи інтелектуальної власності : навч. посіб. К. : Ліра-К., 2014. 160 с.

21. Логістика та її роль в підвищенні економічної ефективності реалізації продукції рослинництва /Д.К.Семенда, О.Вс. Семенда, О.В.Семенда// Молодий вчений. №1. 2021. С.185-190. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-1-89-38>

22. Мороз В. С., Тельнов А. С. Організація виробництва : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2015. 256 с.

23. Непочатенко О. О. Фінанси підприємств: підручник. К. : ЦУЛ, 2013. 504с.

24. Нестерчук Ю.О., Бленда Н.О., Чернега І.І. Державна підтримка діяльності підприємницьких структур аграрного сектору України. Збірник наукових праць Уманського НУС. Вип. 99. Ч.2. 2021. С. 232-239.

25. NESTERCHUK Yulia, KOROTIEIEV Mykola, CHERNEHA Inna, SOKOLYUK Serhiy, ZHARUN Olena and BLENDА Nataliia. Development and Problems of Farmers Activities in Ukraine. (*Розвиток і проблеми фермерських господарств в Україні*) Proceedings of the 33rd International Business Information Management Association Conference (IBIMA). Education Excellence and Innovation Management through. Vision 2020. 10-11 April 2019, Granada, Spain, P.4287-4299. (*Scopus & Web of Science*).

26. Nesterchuk Y., Korotieiev M., Cherneha I., Sokoliuk S., Zharun O. & Blenda N. Formation of Productive Employment of Labor Potential by Diversifying the Rural Economy. (*Формування продуктивної зайнятості трудового потенціалу шляхом диверсифікації сільської економіки.*) Proceedings of the 35rd International Business Information Management Association Conference (IBIMA). Education Excellence and Innovation Management: A 2025 Vision to Sustain Economic Development during Global Challenges. 1-2 April 2020, Seville, Spain, P. 14252-14258. (*Scopus & Web of Science*).

27. Петухова О. М. Інвестування: навч. посіб. К. : Цул, 2014. 336 с.

28. Семенда Д.К., Семенда О.В., Петрук Т.Ю. Економічні аспекти функціонування сільськогосподарських підприємств. Економіка АПК. 2018. №10. С.106-116.

29. Семенда Д.К., Семенда О.Вс., Семенда О.В. Маркетингові дослідження кон'юнктури ринку зерна. Агросвіт. №1-2. 2021. С.56-64. DOI: 10.32702/2306-6792.2021.1-2.56

30. Семенда Д.К., Семенда О.В. Оцінка внутрішнього ринку органічної продукції України та поведінка споживачів на ньому. Молодий вчений. №11 (75) листопад 2019. С.609-614 DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-11-75-129>.

31. Семенда Д.К., Семенда О.Вс., Семенда О.В. Оцінка розвитку ринку продукції олійних культур. Молодий вчений. №3. 2020. С.258-263. DOI: 10.32839/2304-5809/2020-3-79-54

32. Semenda D., Semenda O. , Blenda N., Sokovnina D. , Korman I. Organic products market in Ukraine: state and prospects of development. (Ринок органічної продукції в Україні: стан та перспективи розвитку) Proceedings of the 38rd International Business Information Management Association Conference (IBIMA). Innovation Management and Sustainable Economic Development in the Era of Global Pandemic. 23-24 November 2021, Seville, Spain. P. 4967-4978. (*Web of Science*).

33. Семенда Д.К., Семенда О.Вс, Семенда О.В. Сучасний стан та тенденції розвитку ринку технічних культур в Україні. Агросвіт. №6. 2019. С.65-74 DOI: 10.32702/2306-6792.2019.6.65

34. Семенда Д.К., Семенда О.Вс., Семенда О.В. Сучасний стан та шляхи підвищення економічної ефективності виробництва зерна кукурудзи. Агросвіт. №3. 2020. С.40-49. DOI: 10.32702/2306-6792.2020.3.43

35. Соколюк С.Ю., Коротєєв М.А., Жарун О.В., Тупчий О.С., Бленда Н.О. Диверсифікація як стратегічний напрям сталого розвитку підприємств аграрного сектору економіки. Збірник наукових праць Уманського НУС. Вип. 99. Ч.2. 2021. С. 326-336.

36. Соколюк С.Ю. Розвиток підприємств аграрного сектору на засадах гармонізації інноваційних процесів: теорія і практика: монографія. Умань: Вид. Сочінський М.М., 2019. 374с.

37. Уланчук В.С., Жарун О.В., Бленда Н.О., Длугоборська Л.В. Розвиток іноземного інвестування в Україні. Збірник наукових праць Уманського НУС, Вип. 96. Ч.2. 2020. С. 21-34.

Інформаційні ресурси

1. Аграрний сектор України – agro.ua.net
2. Бібліотеки в Україні URL: <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3>
3. Бібліотеки та науково-інформаційні центри України URL: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>
4. Верховна Рада України URL: www.rada.gov.ua
5. Вільна енциклопедія URL: <http://uk.wikipedia.org>
6. Державна служба статистики України URL: www.ukrstat.gov.ua
7. Ліга Бізнес Інформ: www.liga.net
8. Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника URL: <http://www.library.lviv.ua/>
9. Міністерство аграрної політики та продовольства України URL: www.minagro.kiev.ua
10. ННЦ «Інститут аграрної економіки» URL: www.iae.kiev.ua
11. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
12. Сайт журналу «Пропозиція» URL: www.propozitsiya.com

13. Перезарахування та визнання результатів навчання

Перезарахування та визнання результатів навчання з навчальної дисципліни «Економіка підприємства» або її окремого компонента можливе за умов участі здобувача в програмі академічної мобільності (навчання в інших ЗВО) відповідно до Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників Уманського національного університету садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/FVKB>); Положення про організацію освітнього процесу в Уманському національному університеті (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/7Iti>); Положення про порядок визнання результатів навчання в інших ЗВО в Уманському національному університеті садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/npO1>); Положення про організацію поточного, семестрового контролю та проведення

атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в Уманському національному університеті садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/BWV3>).

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, платформи онлайн-курсів, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги, майстер-класи, наукові публікації, науково-дослідна робота, робота у студентських наукових гуртках, індивідуальні завдання, що поглиблюють навчальний матеріал навчальної дисципліни, тощо) що зараховуються здобувачу освіти за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання, не може перевищувати 25 відсотків відповідної освітньої програми.

Участь у програмах здобуття неформальної та інформальної освіти регламентує Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті садівництва результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті <https://www.udau.edu.ua/ua/file/4n0x>.

14. Політика академічної доброчесності

У процесі навчання з дисципліни «Економіка підприємства», здобувачі повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/Tf94>). При підготовці рефератів, виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані здобувачами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діяннях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, здобувачам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.